

POSTANOWIENIE

20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” w W.
z udziałem miasta stołecznego Warszawa, Skarbowi Państwa - Prezydentowi
miasta stołecznego Warszawy i P. spółki akcyjnej w W.
o zasiedzenie nieruchomości,
na skutek skargi kasacyjnej Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” w W.
od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z 14 września 2023 r., IV Ca 1808/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz P. Spółki akcyjnej 9375 (dziewięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt pięć) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia wnioskodawcy do dnia zapłaty, z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 6250 (sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia wnioskodawcy do dnia zapłaty tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczyni Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” w W. od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z 14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczególności czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę

przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skoro podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), tylko nie można z odwołaniem się do nich wywodzić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej albo wykazywać tę zasadność z odwołaniem się do innego stanu faktycznego niż będący podstawą rozstrzygnięcia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2023 r., I CSK 2765/22).

W świetle ugruntowanego już stanowiska Sądu Najwyższego, umotywowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na prostym odwołaniu się skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, bądź też do ich powtórzenia, chociażby nawet w zmodyfikowanej formie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17). Wniosek o przyjęcie skargi stanowi wyodrębnioną redakcyjnie oraz konstrukcyjnie część skargi kasacyjnej i podlega rozpoznaniu na wstępnym etapie postępowania (tzw. przedsądzie), mającym właśnie rozstrzygnąć, czy zachodzi wskazana we wniosku przyczyna kasacyjna; na tym etapie Sąd Najwyższy nie bada natomiast i nie analizuje podstaw skargi kasacyjnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2024 r., I CSK 639/23).

Według skarżącego skarga była oczywiście uzasadniona „w związku z naruszeniem art. 65, art. 172 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny oraz art. 64 Konstytucji R.P.” Na poparcie powyższego twierdzenia autor skargi kasacyjnej wskazał, że „Sąd II instancji nie wykazał bowiem by posiadanie przez wnioskodawcę pozbawione było przymiotu samoistności ani dobrej wiary - przy czym co do obu okoliczności zachodzi domniemanie, iż tak jest.”

Pomijając niefortunność sformułowania skarżącego odnoszącego się do powinności wykazania przez Sąd jakichkolwiek okoliczności, które miałyby przemawiać na korzyść którejkolwiek ze stron (uczestników) postępowania, prezentowane w skardze kasacyjnej stanowisko nie znajduje odzwierciedlenia

w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie.

Sąd Okręgowy wskazał bowiem, że z zebranego materiału dowodowego, w szczególności z umowy z 12 maja 1992 r. o współrealizację, zawartej pomiędzy Spółdzielnią Budowlano - Mieszkaniową „P.” a Centralną Dyрекcją Okręgową K. w W. w sprawie wspólnej realizacji budowy budynku mieszkalnego „S” na os. G. wynika, że w dniu zawarcia umowy poprzednik prawny wnioskodawcy - Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” uzyskał posiadanie zależne, a nie samoistne przedmiotowej nieruchomości.

Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika wprawdzie, że dopuszczalna jest zmiana charakteru posiadania przez posiadacza z posiadania zależnego na posiadanie samoistne, jednakże zmiana taka wymaga zmanifestowania na zewnątrz otoczeniu w jednoznaczny sposób, gdyż nie można tu uznać za wystarczającą samej intencji posiadacza (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 maja 1959 r. I CR 167/59, OSNCK 1961/1/8, z 12 marca 1971 r. III CRN 516/70, OSP 1971/11/207, z 7 października 1997 r. I CKN 224/97, z 13 marca 1998 r. I CKN 538/97, z 17 grudnia 1999 r. III CKN 9/99 i z 10 lipca 2009 r. II CSK 70/09). Ciężar dowodu, że zmiana taka nastąpiła spoczywa na posiadaczu i w takiej sytuacji nie korzysta on z domniemania przewidzianego w art. 339 k.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2012 r., I CSK 360/11).

Wynikające z art. 339 k.c. domniemanie dotyczące samoistości posiadania nie może mieć zatem zastosowania do wnioskodawcy ponieważ wejście w posiadanie spornej nieruchomości dotyczyło posiadania zależnego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r. I CSK 54/08; z 4 kwietnia 2012 r. I CSK 360/11; z 19 marca 2015 r. IV CSK 360/14; z 16 października 2015 r. I CSK 885/14).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowane wnioski zawarte w odpowiedziach na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c.

M.L.

r.g.